GAZETA KRAKOWSKA

Nro 17.

Z KRAKOWA DNIA 26. LUTEGO 1817 Roku WE SZRODĘ

Na posiedzeniu Ciała Prawodawczego dnia 8 Lutego r. b. uczyniony był wniosek względem wolności Druku, i takowy z porządku do Senatu odesłany został. Poczem odczytany był Proiekt do Prawa z deliberacyi wychodzący względem Moratorium, a gdy w roztrząsaniu onego, okazały się bydź potrzebnemi niektóre modyfikacye, a zatem do ułożenia takowych obraną została Deputacya składaiąca się z Osób trzech, która po ukończeniu onych Ciału Prawodawczemu, złożyć będzie powinna. Nakoniec wniesione zostały modyfikacye nad Proiektem względem niezaprzeczonych procentów i czynszów funduszowych, które równie do Senatu zostały odesłane. Solwował JW. Marszałek Sessyą na dzień 11 Lutego r. 1817.

W dniu 11 m. i r. b. po zagaieniu zwyczaynem Sessyi przez JW. Marszałka, przeczytaną była kwalifikacya Kandydatów na Senatora, lecz obiór odłożony został z powodu wniesionych uwag do następney Sessyi, poczem odczytano odpowiedzi Senatu Rządzącego. .

1mo Na wniosek dnia 6 m. b. uczyniony względem opłaty Szkolney od Uczniów.

2do Względem dzieła Komitetu Prawodawczego, które ieszcze nie iest ukończone.

Tu zapytano się, iaka iest przyczyna nieukończenia tego Dzieła? na co Członek Komitetu Prawodawczego odczytał odpowiedź swą, w którey stan tego Dzieła i przyczyny nieukończenia wyraził, i takową do Laski JW. Marszałka złożył.

3tio Odpowiedź Senatu z powodu żądania Deputacyi do examinowania Budżetu ustanowioney.

4to Na wniosek dnia 6 m. b. uczyniony względem rozwinięcia art. 13 Konstytucyi.

5to Modyfikacye względem Moratorium od Deputacyi do ułożenia takowych wybraney na poprzedzaiącey Sessyi uczynione, które do Senatu zostały odesłane.

Z powodu następuiącey w czasie obrad rocznicy Urodzin Nayiaśnieyszego Cesarza Austryi, iednego z Protektorów Kraiu tego, przedstawił JW. Marszałek przyzwoitość obrania Deputacyi od Ciała

Prawodawczego w celu złożenia życzeń JW. Pełnomocnemu Kommissarzowi, po wybraniu takowey Deputacyi, solwowaną została Sessya, na dzień następny na godzinę 10tą z rana.

Ostaszewski, Sek. Sżym.

Z Warszawy d. 11 *Lutego.*

Zasady Biblijnego Polskiego Towarzystwa.

1. Zgromadzeni zakładaią Towarzystwo w Warszawie, pod nazwiskiem Polskiego Bibliynego Towarzystwa.

2. Przedmiotem tego Towarzystwa iest upowszechnienie i rozszerzenie, za pośrednictwem Duchowieństwa, Pisma S. z tłumaczeniem Polskiem X. Wuyka, bez żadnych uwag i przypisów; dla innych zaś wyznań, podług przyiętych od nich tłumaczeń w ięzyku Polskim naybardziey.

3. Każdy podpisuiący się na ofiarę pewney roczney składki zostaie członkiem Towarzystwa; kto zaś na raz tylko swoię ofiarę złoży, uważa się w niem za dobroczyńcę.

4. Członki Towarzystwa wybieraią z pomiędzy siebie Wydział do kierunku spraw swego powołania, składaiący się z Prezyduiącego, trzech lub czterech Vice-Prezyduiących dwunastu Dyrektorów, dwóch Sekretarzy i iednego Podskarbiego. Na przypadek niebytności Prezyduiącego lub VicePrezyduiących, czterech Dyrektorów i Sekretarz prowadzą sprawy Towarzystwa.

5. Dokładną powziąść wiadomość, iak wielka iest potrzeba biblij w różnych Polski częściach, będzie pierwszem Wydziału staraniem, a drugiem, tey potrzebie tak zaradzić, aby księgi Pisma S. nayniższą ceną sprzedawane, a niemaiącym za co kupić, darmo dawane były.

6. Dla tego, ma się starać Wydział o pomnażanie liczby członków podpisanych i dobroczyńców, oraz o zakładanie pobocznych wspól działaiących Towarzystw w różnych częściach kraiu, które iako odnogi iednego Towarzystwa pomagałyby mu do dotrzymania czemprędzey przedsięwziętego zamiaru.

7. Wydział zgromadza się zwyczaynie w pierwszy czwartek i w drugą niedzielę każdego miesiąca na posiedzenie, i częściey, ieżeli tego potrzeba wymagać będzie.

8. Podskarbi trudni się przyymowaniem i odbieraniem składek, obrachowaniem przychodu i wydatku kassy Towarzystwa, i wypłaceniem pieniędzy, według postanowienia i assygnacyi Wydziału, które Prezyduiący z Sekretarzem podpisuią.

9. Do Sekretarzy należy utrzymywanie protokółów, maiących w sobie zawierać naradzania się, postanowienia, i całą korrespondencyą Wydziału.

10. Po skończonym roku, iedna połowa Dyrektorów składa swoie urzędowanie. Kto szczególniey przykłada się do posuwania zamiaru Towarzystwa, może bydź powtórnie obranym za członka Wydziału.

11. Na ogólne posiedzenie zgromadza się Towarzystwo raz na rok, i wtedy Wydział zdaie sprawę z postępów Towarzystwa, składa rachunek z przychodu i wydatku kassy, a Towarzystwo nowych Dyrektorów obiera. Spraw zdanie, rachunek Towarzystwa, nayważnieysze listy, i nazwiska podpisanych członków i dobroczyńców Towarzystwa drukiem ogłoszone będą.

12. Zatrudnienia, których się Wydział Towarzystwa podeymuie, są bezpłatne. Kto za swoie usługi płacę pobiera, nie może bydź iego członkiem, i nie ma w nim głosu.

W Warszawie d. 9 Maia 1816.

Protokół posiedzenia Komitetu dnia 9 Maia 1816.

O godzinie 7mey po południu zebrała się znaczna liczba osób duchownych i świeckich u JO. Xcia Jmci Adama Czartoryskiego Senatora Woiewody, w celu założenia Towarzystwa Bibliynego Polskiego. Po krótkiem zagaieniu przez tegoż, w którem doniósł o approbacyi i protekcyi dla tego przedsięwzięcia N. Cesarza, Króla Polsk:, i o pomocy z strony kwitnących Towarzystw Bibliynych Rossyyskiego i Angielskiego, przeczytał wyiątki z pisanych do siebie listów, do utworzenia takowego Towarzystwa w Polsce zachęcaiących, które od zacnego obrońcy praw ludzkości Pana Wilberforce członka Parlamentu, od Pana Owen Sekretarza Towarzystwa Bibliynego Angielskiego z Londynu, i od Pana Pinkerton Członka tegoż, z Petersburga odebrał.

Poczem zabrał głos JW. Horodyski Referendarz Stanu, Członek Kommissyi Edukacyyney narodowey, i wystawił obszer-

nie zbawienność celu, i niechybność korzystnych skutków ninieyszego przedsięwzięcia, a zatem potrzebę gorliwego starania się, aby dopełnionem bydź mogło. — Następnie, czytane zasady Towarzystwa Bibliynego Polskiego, iednomyślnie przyięte i podpisane przez przytomnych; Poczem stosownie do art: 4go tychże zasad postanowiono Wydział maiący się trudnić kierunkiem i dozorem spraw Towarzystwa, złożony z następuiących osób:

Prezes, -- JO. Xżę Adam Czartoryski Sen: Woj:

Vice-Prezesi, — JWW. JX. Malczewski Biskup Kuj: i Pom: — Woronicz Bisk: Krak: — Ciechanowski Bisk: Chełm: Wda Sobolewski. — Wda Wawrzęcki. — Jen. Dąbrowski, Wda.

Dyrektorowie, — JWW. JX. Staszic Radca Stanu. — Wołłowicz. — Bonusz. — Prażmowski. — JX. Diehl. — JWW. Niemcewicz. — Szaniawski. — Horodyski. — Jen: Kossecki. Jen: Grabowski. — Refer: Woyda. — W. Rektor Linde

Podskarbi, — Pan Samuel Fraenkel.

Sekretarze, — Thokarski. — Biernacki.

Poleciwszy temu Wydziałowi organizowanie własnych czynności, i rozpoczęcie działań do celu Towarzystwa dążących, zakończyło się posiedzenie.

(podpisano) *Czartoryski.*

Protokół posiedzenia Komitetu dnia 21 Października 1816.

Zebrawszy się posiedzenie Komitetu, na które przybydź raczyli JW. Stanisław Potocki Woiewoda, Minister Wyznań religiynych i Oświecenia, Józef Sierakowski Referendarz Stanu, i P. Pinkerton Ajent Towarzystwa Bibliynego Londyńskiego, Xiążę Jmć Prezes oznaymił Towarzystwu, iż przeszkody, które mu dotąd nie pozwalały rozpocząć skutecznie swych czynności, a które wypływały to ze skutków nieszczęść kraiowych, to z opozycyi niektórych uprzedzonych osób, mianowicie z niechęci przeciw temu przedsięwzięciu X. Arcy-Biskupa Gnieźnieńskiego, z cyrkulacyi listu Papieża ganiącego Towarzystwa bibliyne; że przeszkody te i trudności za zupełnie uprzątnione odtąd uważać można. W szczególności, iż *breve* Papieża będące odpowiedzia na doniesienie mylne oparte na faktach fałszywych "iakoby Towarzystwo iuż aktualnie nieapprobowaną Bibliią wydrukowało,, nie może bydź do Towarzystwa stosowanem, i szkodzić mu nie będzie. Naylepszym dowodem ze strony Towarzystwa będzie wydrukowanie Biblii approbowaney, tłumaczenia X. Wuyka; do czego tem prędzey przystąpić potrzeba, iż w naszym kraiu nadzwyczaynie mała iest liczba exemplarzy Pisma S. I z tego także powodu nie należy dłużey w Warszawie odwlekać uskutecznienia tego przedsięwzięcia, iż niektóre miasta prowincyonalne Polskie, iak Kamieniec Podolski, Witebsk, Kraków, Gdańsk, Poznań, Towarzystwa Bibliyne iuż pozakładały.

Poczem przeczytał listy JO. Xcia Galicyna i JW. Nowosilcowa, zapewniaiące Towarzystwu protekcyią N. Cesarza, Króla Polskiego.

JW. Minister Wyznań religiynych i Oświecenia poparł zdanie, iż *breve* Oyca S. szkodliwego wpływu na Towarzystwo mieć nie może, i czynności iego tamować nie powinno.

Postanowiono: Zanieść dzięki Towarzystwa N. Panu za protekcyią, prosić o iey kontynuacyią i o pomoc;

Donieść Towarzystwom bibliynym Petersburgskiemu i Londyńskiemu o ustanowieniu Towarzystwa Bibliynego Polskiego, i wezwać ich pomocy dla niego;

Podziękować Rossyyskiego Imperium Ministrowi Wyznań religiynych i Oświecenia Xciu Jmci Galicynowi za dobre chęci, które ku Towarzystwu oświadczył, i polecić mu wspieranie interessów Towarzystwa u N. Pana, i u Instytutu bibliynego Petersburgskiego, którego ten Minister iest Prezydentem;

Wydrukować 10,000 exemplarzy nowego Testamentu, tłumaczenia X. Wuyka, bez żadney odmiany w texcie, w formacie in 8vo we dwie kolumny; zapisać z Petersburga 500 exempl: edycyi świeżo tam dokończoney nowego Testamentu w ięzyku Polskim.

Na propozycyią Xięcia JMci Prezesa, aby JW. Stan: Potocki, powszechnie czczony dla swego wysokiego światła i znaiomości mógł bydź na czele Towarzystwa, zaproszony był tenże przez Komitet do przyięcia mieysca Vice-Prezesa, na które na pierwszem ogólnem posiedzeniu Towarzystwa przez Komitet podanym zostanie.

)2(

Równymże sposobem wezwanym był JW. Józef Sierakowski na Dyrektora

Zalecono, aby Podskarbiemu oddana została lista subskryptorów, i aby ten wysłał z osobną książką pewnego człowieka dla zbierania pieniędzy.

P. Pinkerton ofiarował Towarzystwu w pomoc imieniem Towarzystwa Londyńskiego 500 funtów szt:; oświadczył przytem życzenie, aby klauza: za pośrednictwem Duchowieństwa, w zasadach Towarzystwa umieszczona, opuszczoną bydź mogła.

Tenże ofiarował Towarzystwu imieniem Londyńskiego po iednym exemplarzu z każdey edycyi biblii drukowanych przez toż Towarzystwo w różnych ięzykach, iako też zbiór rapportów corocznych, i pism w czynnościach bibliynych publikowanych w Londynie. Obiedwie te ofiary z wyrażeniem wdzięczności przyięte zostały. Co się tycze opuszczenia słów: za pośrednictwem Duchowieństwa, odpowiedziano, iż ta modyfikacyia ustaw Angielskich, przyięta w naszych dla mieyscowych przyczyn, nietylko w niczem przeszkadzać nie będzie, ale owszem zaspokaiaiąc troskliwość Pasterzy o ściśle dochowanie przepisów kościoła z iedney strony, iak o zabezpieczenie w materyi duchowney wolności sumienia mieszkańców, z drugiey, przyłoży się i owszem do upowszechnienia Pisma S. w kraiu. Na propozycyią JW. Ministra Wyznań religiynych wyznaczono Wydział do wypełnienia postanowień Komitetu z Dyrektorów: Niemcewicza, Lindego, Prażmowskiego i Sierakowskiego złożony.

List JW. Ignacego Sobolewskiego Ministra Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego, do JO. Xięcia Adama Czartoryskiego Senatora Woiewody, Prezesa Towarzystwa Bibliynego w Królestwie Polskiem.

Mości Xiążę!

"Jego Cesarsko-Królewska Mość czytał prośbę W. X. Mci, którąś pospołu z Hrabią Stanisławem Potockim, i Biskupem Malczewskim przesłał Mu z dnia 30 Paźdz: r. b. Monarcha, zawsze gotowy zachęcać ustanowienia maiące za cel powszechne dobro wiary chrześciiańskiey, znalazł nadto w zasadach, któremi się ciągle powoduie, pobudkę do zaszczycania szczególnieyszą opieką swoią Towarzystwa, przeznaczonego do ogłoszenia Słowa Bożego i rozszerzania Bozkiey moralności i pobożności, tych to naypierwszych powinności i naypierwszey szczęśliwości ludów, iako też Monarchów. Z ukontentowaniem przeto dowiedział się N. Cesarz i Król o założeniu Towarzystwa Bibliynego w iego kraiach Polskich; a zapisawszy się iuż w poczet członków takowego Towarzystwa Petersburgskiego i innych głównieyszych w Europie, chętnie chce zostać członkiem Towarzystwa Bibliynego Warszawskiego. A zatem, mam zaszczyt uwiadomić cię, Xiążę, z wyraźnego rozkazu J. C. K. Mości, że cię upoważnia do umieszczenia imienia iego na czele listy członków tego Towarzystwa. Co się tycze wsparcia, o które ono przez W. X. Mość uprasza, N. Cesarz i Krol, iako członek, obowięzuie się dawać Towarzystwu corocznie po 3000 zł., i przyłożyć się do początkowych kosztów wydrukowania i rozdania Biblii. Daie mu więc raz na zawsze w darze 15,000 zł. Przy doniesieniu Ci, Xiążę, o tey dobroczynności N. Cesarza i Króla, niechaymi wolno będzie załączyć szczere moie powinszowanie, i wszelkie życzenie pomyślności, iakiey iest godnem szanowne ustanowienie Towarzystwa Bibliynego.

Przyymiy, Xiążę, zapewnienie wysokiego poważania, z iakiem iestem.

W. X. Mci

nayniższy i nayobowiązańszy sługa

Ig. Sobolewski.

W Petersburgu dnia $\frac{14}{26}$ Grudnia 1816.

Do zbierania składek (iuż po części uczynionych) na drukowanie Biblii upoważnieni są w kraiu naszym Kommissarze Woiewódcy.

Z Wiednia d. 18 Lutego.

Xże Antoni Saski i iego Małżonka przybyli d. 15 b. m. do stolicy tuteyszey.

N. Cesarz raczył dotychczasowego swoiego przy Dworze Hiszpańskim ambassadora, Aloyzego Xcia Kaunitza — Rittberg, mianować ambassadorem w Rzymie, a na iego mieysce ambassadorem w Madrycie dotychczasowego Wielkorządcę

Lombardyi w Medyiolanie, Fran. Hrabia Saurau.

Z Londynu d. 8 Lutego.

Przygotowania, które w całey stolicy są czynione, dla utrzymania spokoyności, okazuią, iż rząd podczas odbydź się znowu maiącego w d. 10 b. m. zgromadzenia na Spafield, obawia się zaburzeń. Wszędzie w podwoioney liczbie stać będą woyska i artyleryia w gotowości. Magistrat ostrzegł przez obwieszczenie mieszkańców Londyńskich, aby swoim dzieciom, czeladzi, wyrobnikom i t. d. nie pozwalali znaydować się na Spafield, gdyż każde przerwanie publiczney spokoyności będzie surowo karane.

Xże Rejent przyiął d 5 siedząc na tronie adress powinszowania, który Aldermanowie miasta Londynu z powodu napaści J. Królewicowskiey Mci w d. 28 Stycznia uchwalili. Lordowi Prezydentowi, który podał mu ten adress, towarzyszyło 18 Aldermanów, 2 szeryfów, sekretarz, &c. Sekretarz przeczytał adress, na który Rejent odpowiedział: "Dziękuię Wam za ten nayprzychylnieyszy i naypokornieyszy adress Cieszy mnie mocno zapewnienie Wasze o przywiązaniu do mnie i moiey rodziny, iako też mocne Wasze postanowienie przykładania się w teraźnieyszych okolicznościach do posłuszeństwa ustawom i utrzymania korony, którey prawa nieoddzielnemi są od wolności i interessu ludu.„ Rzeczona deputacyia miała bydź nader łaskawie przyięta. Już to 3ci raz za teraźnieyszego panowania podaią Aldermanowie adress Monarsze.

D. 6 był u Xcia Rejenta wielki ziazd dla złożenia mu powinszowań z powodu uyścia niebezpieczeństwa w d. 28 Stycznia. Na zieździe tym liczącym do 1200 osób znaydował się także W. Xże Rossyyski Mikołay z swoim orszakiem, który był naypierwey do pokoiow Rejenta wprowadzony, wszyscy zagraniczni posłowie, a nawet Turecki. —— Ze wszystkich części kraiu nadchodzą do Rejenta z powodu powyższego adressy powinszowania.

Xiężna Karolina Koburgska z swoim małżonkiem obeymie zapewne pałac po zmarłym Xciu Marlborough, który spadł na koronę. —— W pawilonie Brighton poczynione bydź maią znaczne odmiany, gdzie Królowa zamyśla wiesieni mieszkać, i kosztem swoim przedsiębierze budowę.

W wyższey izbie parlamentu obrana została d. 5 kommissyia z 11 Lordow złożona, dla przeyrzenia udzielonych od Xcia Rejenta papierów tyczących niebezpiecznych w kraiu związków. W niższey izbie przystąpiono do obrania przez głosowanie podobneyże kommissyi z 21 członków. Co PP. Tierney i Brougham przepowiedzieli, (*) ziściło się. Wybor padł po większey części na stronników ministrowskich, iako to: Lorda Castlereagh, Lorda Milton, PP. Ponsonbey, Canning, Bathurst, Curtis, Lambe, Bootle-Wilbraham, Elliot, jeneralnych Prokuratora i Instygatora: Wilberforçe, Art. Pigot, Egerton, Jorke, Lascelles, Rose, Robinson,

(*) Tayna ta kommissyia była iuż dawno obrana, i P. Brougham oświadczył, gdy przystępowano do głosowania, iż naprożno czas będzie stracony. Dobył z kieszeni listę i przeczytał, która po ukończonem głosowaniu, zgodziła się z przeczytanemi imionami aż do dwoch (PP. Jorke i Bathurst.)

Nichols, Dundas i Frank. — Kanclerz skarbowy wniosł potem o uchwalenie 28 mill. na spłacenie rożnych skarbowych biletów. Naradzenie względem tego odłożono do 7. Rząd chce korzystać z okoliczności, iż bankierowie nie maią gdzie umieszczać swoich pieniędzy i zniżyć prowizyią od 3 do 2 1/2 od sta, na czem zyska 500,000 f. szt. —— Lord Cochrane podał prożbę podpisaną od 30,000 osób z Manszestru; lecz dla nieprzyzwoitych wyrazów nieprzyięła iey izba. —— W wyższey izbie na zapytanie czyli Rząd wpływał do pożyczki Francuzkiey, odpowiedzieli Ministrowie: iż Rząd w cale do niey nie wpływał, ani za nią zaręczył, i że iest tylko prywatnem przedsięwzięciem i skutkiem obfitości pieniędzy w Anglii.

Tomasz Scott, który pochwycony został w czasie znieważania Xcia Rejenta gdy z parlamentu powracał, został nakonie po kilkokrotnem badaniu za złożeniem 200 f. szt. porękoymii na wolność puszczony. Wina wielkiey zbrodni targnienia się na Króla, iuż upadła, i może tylko bydź pociągniony do odpowiedzi za złe postępowanie.

Niedawno zgromadzili się także tuteysi stolar e i inni rzemieślnicy dla naradzenia się nad swoim stanem i położeniem kraiu. Jak tylko dowiedział się o tem Hunt, przybył na ich zgromadzenie, dla wsparcia ich swoim zdaniem. Lecz iako nieproszony gość musiał się oddalić. Jedno z pism tuteyszych mowi o nim, iż chce naśladować Rzymskiego Katilinę, i przywodzi przeciw niemu słowa Cicerona: "Dopokiż Katilino będzież ieszcze naszey nadużywał cierpliwości?"

Pisma opozycyyne, a mianowicie Morning-Chronicle opisnią naysmutnieyszy stan średniey klassy ludu, która w Anglii naywiększe ponosi ciężary. Musi ona swoie sprzęty i rzeczy bezcennie sprzedawać dla zaspokoienia podatków. Tandyciarze Londynscy zapełnione maią podobnemi rzeczami swoie budy, które z kommissu tey klassy ludzi sprzedaią.

Z Paryża d. 4 Lutego.

Wczoray po Mszy, którey Król w pokoiach słuchał, było u J. K. Mci wielkie zgromadzenie z wyższych urzędników ministrow, marszałkow, jenerałów, i t. d złożone.

Wyznaczona przez Dwory Francuzki i Hiszpański kommissyia do obrachowania pretensyy osiedłych we Francyi Hiszpanów, i w Hiszpanii Francuzów, rozpoczęła iuż swoie czynności. Składa ona się z 3 Hiszpanów, Parga, Machado i Salmon, i 3 Francuzów, Mounier, Bessieres i Fumeron

Na wczorayszę posiedzenie izby Deputowanych przybyli Wielki pieczętarz, Ministrowie skarbowy i spraw wewnętrznych, i 4 radców stanu. Pierwszy, Baron Pasquier, podał izbie dwa poprawione przez Ministrow i radę stanu, stosownie do woli izby, proiekta do ustaw. Pierwszy tycze się spraw należących do izby Parów, iako naywyższego sądu; drugi, iako maiący z nim związek, odpowiedzialności Ministrów, którzy na zaskarżenie tylko izby Deputowanych sądzonemi bydź mogą przez izbę Parów. Stosownie do tego proiektu sądzi izba Parów, iako naywyższy sąd, sprawy: 1) Zamach przeciw Królowi; 2) przeciw Królowey i Następcy tronu; 3) przeciw Rejentowi; 4) przeciw bezpieczeństwu kraiu, Xiążętom krwi

Królewskiey, Parom Francyi, Arcybiskupom i Biskupom, Marszałkom, wielkim urzędnikom koronnym, kapitanom gwardyi Królewskiey w aktualney służbie, Ministrom, zagranicznym posłom, dowodzącym jenerałom na lądzie i wodzie i gubernatorom woyskowem. —— Jutro zaezną się w izbie Deputowanych spory nad budżetem. Sądzą, iż izby będą ieszcze dwa miesiące obradować. Głowne przedmioty są iuż załatwione, a reszta zapewne bez oporu będzie.

Instytut umieiętności odebrał doniesienie o nadzwyczaynem zdarzeniu. Na początku Października okrył niespodziewanie śnieg około Besansonu stoiące ieszcze na pniu zboża, które miano za zgubione. W pierwszych dniach Stycznia upadł ciepły deszcz i stopił śnieg; miane iuż za zgubione zboża, pokazały się doyrzałemi i bynaymniey nienadwerężonemi; pożęto ie z pośpiechem i zwieziono.

— D. 7 —

Wczoray było widowisko teatralne w galeryi Dianny, na którem znaydował się Król i iego rodzina.

Hr. Modena, szambelan Cesarza Rossyyskiego miał prywatną audyiencyią u Króla.

Przyprowadzenie kościoła S. Dyonizego do dawnego świetnego stanu i przeznaczenia kosztowało przeszło 2 1/2 mill fr. Podług Monitora pochowanych iest w tym kościele 25 Królow Francuzkich, 16 Królewien i 83 Xiążąt i Kżniczek rodzin Królewskich.

Hr. Vitre obiął w Wandei dowodztwo nad woyskiem odezwą, w którey wyraził, iż waleczni Wandeyczykowie nie uchwycą oręża iak tylko za prawego swoiego Monarchę, i że hasłem Wandeyczyków i wszystkich dobrych Francuzów iest: " Bóg, Król i honor.,,

Założona tu teraz znowu została turecka kawiarnia.

Miasto Lill kazało za granicą za 60,000 fr. zboża zakupić. — Król wspiera teraz robotników rękodzielni Gobelińskiey 6000 fr.

Naynowsze listy z Cambrai potwierdzaią wiadomość, iż kilkanaście pułkow Angielskich opuszczą Francyią i przez Kale do Anglii powrocą. Jeżeli rozchodzącem się pogłoskom wierzyć można, tedy sprzymierzone we Francyi woysko zmnieyszone bydź ma o część 4tą.

W izbie Deputowanych rozpoczęły się naradzenia nad budżetem. P. de la Bourdonnaye oświadczył się przeciw pożyczce. —" Pożyczka ta, rzekł, iest iuż od dwoch miesięcy proiektowana, a ieszcze nie zawarta, i ieśli przyydzie do skutku, tedy zagraniczni będą z niey korzystać. Ja oświadczam się przeciw takowey pożyczce, i wnoszę, aby Ministrowi skarbowemu zapewnić aż do Maia dostateczny kredyt i a w przeciągu tego czasu niechay będzie nowy budżet ułożony.,, (Smiano się z nowego tego budżetu.) — P. Dufougeray oświadczył się przeciw proiektowi Ministrow, i wnosił zaprowadzenie oszczędności; izby Parow i Deputowanych nie powinny bydź płatnemi, i t. d. — P. Tabarie, kommissarz Królewski, zbiiał zarzut, iakoby wyznaczone na teraźnieyszy rok 212 mill. na woysko mogły bydź o 16 mill. zmnieyszonemi. Proponuią nam, rzekł P. Castelbajac, za granicą pożyczkę po 10 od sta. Bieg naszych papierów oddany przez to zostanie do wolności lichwiarstwa. Jakże gospodarniey postępował w większem ieszcze niedostatku skarbu Minister

Sully za Henryka 4go? Czemuż nie ma bydź w kraiu zaciągniona pożyczka? Czemuż nie prosić zagranicznych Mocarstw o przedłużenie terminu wypłat. Czemuż nie zmnieyszyć mnostwa prefektów i podprefektów, i t. d.? Co do wydatkow na woysk, tych zwłaszcza w teraźnieyszych okolicznościach nie można zmnieyszyć. — Wielu mówiło ieszcze za i przeciw budżetowi, lecz nic nie postanowiono, i daley ciągnąć się będą naradzenia.

Z Bruxelli d. 6 Lutego.

Gazeta tuteysza Oracle zawiera: "Upoważnionemi iesteśmy do odwołania doniesienia z Frankfortu iakoby Królewicz Angielski Xże Kentu zaślubić się miał z Xiężną wdową Leiningen."

W Leodyium zakazane są podczas teraźnieyszych zapust wszelkie maskowania.

W kraiu naszem zakazano pędzić wódki z ziemniaków.

W pismach naszych zapowiedziane iest nowe wydanie xiąg Samuela, w których opisane są dokładnie zdarzenia pod Napoleonem i ostatnie.

Xże Taleyrand, chociaż nie iest w żadnem urzędowaniu, ma iednak bardzo czynne prowadzić życie, i w teraźnieyszey chwili więcey niżeli kiedy pracować. Maią do niego przybywać gońcy, osobliwie z Anglii, i nawzaiem ma ich wyprawiać. Niektórzy twierdzą, iż on trudni się interessami Xcia Orleanu we Francyi.

Z Düsseldorfu d. 10 Lutego.

Za wyładowaniem pierwszego transportu żyta dla mieszkańców tuteyszych okolic od N. Króla przeznaczonego, nadszedł i drugi transport 1500 maldrów wynoszący. Zsypuią go teraz w spichrze; lecz wkrótce ma bydź rozdawane.

Z Frankfortu d. 9 Lutego.

Przybył tu Baron Friesen, sprawuiący interessa Króla Saskiego przy Dworach Hanowerskim i Kasselskim.

Deputacyia od senatu oddała Baronowi Stein uroczyście dyplioma na prawo obywatelstwa miasta tuteyszego.

Poseł Bawarski przy seymie związku Niemieckiego, Hr. Rechberg, który mianowany został przez swoiego Monarchę ministrem spraw zagranicznych, w krótce stąd do Minchen odiedzie.

Z Szwaycaryi d. 6 Lutego.

Oberwanie się śniegów z łancucha gór S. Gotarda znaczne poczyniło szkody. Przywaliły kilku ludzi i do 50 stodół zgruchotały. 34 skrzyń kupieckich towarów znayduie się także pod śniegiem. Rządy kantonów Uri i Tessinu nayśpiesznieyszych dołożyły starań dla odgrzebania przysypanych rzeczy. — W czasie gdy w ostatnim tygodniu zeszłego miesiąca brzegi jeziora Genewskiego okrywała gruba mgła, wyższem okolicom przyświecało ciepłe wiosienne słońce, podczas którego zginął śnieg i w niektórych mieyscach rolnicy orali, siali i zbierali, co przez przykrycie śniegiem mieli iuż za zgubione. Z kantonu Lucerny donoszą także, iż na górze Czerwoney dopiero przed kilku dniami zeżęto i zwieziono w iesieni przysypany śniegiem owies. (Z Kempten piszą, iż tameysi rolnicy dopiero w Styczniu za nastaniem ciepłego powietrza dokończyli żniw. Owies, len, ziemniaki, zgoła wszystko co śnieg przysypał i mieli iuż zastracone, zebrali nienadwerężone. Teraz dosiewaią resztę oziminy. Co zaś wcześniey było zasianem, okazuie się pięknem i obiecuie urodzay. Jako osobliwość wspomnieć tu należy, iż w d. 27 Stycznia o godzinie 3ciey z południa okazał ciepłomierz 16 $\frac{8}{18}$ stopień ciepła.)

DODATEK DO Nro 17. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 26 LUTEGO 1817 Roku WE SZRODĘ.

Szanowna Publiczności.

W dniu 20tym Lutego b. r. spełnione są zamiary Towarzystwa Dobroczynności i oczekiwanie Publiczne do sto pięćdziesiąt oboiey płci żebraków, kaleków, starców i niedołężnych i 66 w oddzielnym funduszu utrzymywanych babek, na sekcyie pod dozorem Policyi rządowey podzielonych, o godzinie 10tey ranney wprowadzonemi zostali do Kościoła S. Piotra.

JW. Jmć. Xiądz Zglinnicki, Officyiał celebrował i w duchu JW. Biskupa Pasterza i Prezesa Towarzystwa naszego dał błogosławieństwo ubogim, a JW. Jmc Xiądz Mieruszewski Sędzia Pokoiu miał gruntowną i buduiącą dla nich naukę. Muzykę dobraną ofiarował JPan Hermann i Damy dystyngwowane zebrały 800 złp. w Kościele, który od niepamiętnego czasu, wszelkiego stanu napełniony był Ludem.

W takim porządku zaprowadzeni ubodzy do sal im przeznaczonych, w których każdy zastał, łużko, siennik, prześcieradło, poduszkę, koc i koszul dwie. Wydziały spisu, dochodu, Rady Gospodarczey, Przemysłu i pracy przygotować dla nich kazały swoim kosztem obiad, a prezyduiący wodkę i piwo.

Mnostwo widzów z ukontentowaniem oglądało urządzenie, dokładność, i założenie garnkuchni mieyscowych, tak zwanych faryniarki, z których ubodzy podług swey woli wszelkiego gatunku maią pożywienie, zdrowe, do iakiego nawykli, i w cale iak w tym czasie niedrogie.

Niemniey publiczność rozkosz znaydowała widząc zaufanie ubogich w Opiece dobroczynności, w każdey sali dziesiętni, ubodzy i ubogie, przestrzegaią obyczaiow, porządku i czystości. Każdego dnia wydziałowy Radca z kolei wizytuie dom ubogich, i w naydrobnieysze wedle ustaw przepisanych wgląda szczegóły. Towarzystwo zaymuie się teraz nadewszystko okryciem ubogich, rozwiianiem porządku wewnętrznego, zaprowadzeniem i doskonaleniem przędzenia, i rodzaiowi przemysłu tego obrało czterech Protektorów.

JWW. Wodzickiego Prezesa Senatu.
Trzebińskiego.
Drake Reprezentanta na seym.
i W. de Wolfsthal.

Policya Rządowa dostrzega, aby że-

brzącego w mieście i przedmieściach nie było. Dobroczynne ofiary koncentruią się w ofiarach składanych u W. Jakóba Mączeńskiego Kassiera Towarzystwa, w karbunach przy Kościołach, w izbach Rządowych, i publicznych mieyscach zaprowadzonych.

Towarzystwo zafundowane na miłości Bliźniego, bez takiey pomocy iakiey doznaie, nie tylko niepodołałoby zamiarowi śmiałemu, i ten opiekunowi Rady ludzkiey przytułek byłby zawsze bezskutecznym proiektem, gdyby się tak szczerze, tak pracowicie, i gorliwie nie zaięli wszyscy Obywatele i Obywatelki, dzień mówię 20 Lutego będzie pamiętną Epoką założenia tego świętego Instytutu, i wiekopomną iaką w tym dniu obchodzono Uroczystością.

Zawsze przecież środki ułatwiaiące i doskonalące rozpoczęte dzieło wiadomemi Szanowney Publiczności mieć chcąc, dwie następuiące niesiemy prożby.

Pierwsza aby ubodzy do robot domowych i ogrodowych naymowanemi byli, z którego zarobku po odtrąceniu kosztu dzienney żywności, reszta ich będzie korzyścią. Każdy więc potrzebuiący robotników ma się udać do Dozorcy Domu ubogich. Gdy dziesięciu poydzie na robotę będzie przy nich dziesiętnik dla dozoru. Naymuiący zapisze w Książkę zarobkową ile robotnikom zapłacił; kto zaś ciągle ich potrzebować będzie, raczy im dać narzędzia do roboty potrzebne, i wytrąci z dzienney pracy po groszu, by stały się robotników własnością.

Druga Aby miłosierni ludzie bądź w mieście bądź po wsiach, rozebrali dzieci ubogich, których mamy oboiey płci i rożnego wieku dwanaście, dali im wychowanie przeznaczaiące do rzemiosła lub rolniczego stanu. Bez dzietni! bądźcie im Oycami oderwiycie istoty te wskazane na tułackie i bez opieki życie! Bóg dobroczynność tę nadgrodzi Wam.

Mieroszewski.

Felix Gutwiński, S. T.

Z Petersburga d. 19 Stycznia d. k.

Dnia 13 t. m. Nayiaśnieysza Cesarzowa Elżbieta, z okoliczności rocznicy narodzin swoich przyymowała powinszowania wielkich urzędników dworu, osób znakomitszych płci oboiey i cudzoziemskich Ministrów. Wieczorem był wielki bal na pokoiach N. Cesarzowey Jeymości Maryi, i miasto całe było oświecone. — Tegoż dnia N. Cesarzowa Maryia, przesłała na rzecz Inwalidów 1000 rubli.

Przybył tu w tych dniach Feldmarszałek Xiążę Barclay de Tolli.

Instytut Pedagogiczny Petersburgski nowe otrzymał urządzenie. Dotąd maiąc za cel kształcenie nauczycieli do szkoł publicznych w Państwie, uważany był za oddział Uniwersytetu Petersburgskiego. Teraz N. Cesarz JMość postanowiwszy nie mieć Uniwersytetu w tey stolicy, w dniu 23 Grudnia r. z nadał nowy kształt pomienionemu zakładowi z tytułem Głównego Instytutu Pedagogicznego. Podług nowego urządzenia ma ta szkoła 20 katedr profesorskich. W liczbie nowo ustanowionych są dwie katedry Prawa, dwie ięzyków oryentalnych, iedna literatury Francuzkiey, iedna literatury Niemieckiey. Historyia naturalna podzieloną została na trzy katedry: Zoologii, Mineralogii i Botaniki. Jeden członek duchowny dawać będzie główne zasady Religii Greckiey. Instytut dzieli się na 3 klassy, czyli fakultety: pierwszy obeymuie nauki Filozoficzne i prawo; drugi

nauki Matematyczne i Fizyczne; trzeci nauki Historyczne i Literaturę. Liczba uczniów na koszcie skarbowym iest 100. Nikt nie będzie przyięty nie maiąc lat 17tu, i powinien zdać ścisły examen. Kurs nauki iest sześcioletni: ostatni rok przeznaczony szczególniey na ćwiczenia pedagogiczne, to iest, nabywania prawideł uczenia. Przeznaczony iest koszt coroczny na wysyłanie uczniów za granicę. Prawa, przywileie z wolnością od podatku, powinności i posług rządowych, Uniwersytetom w Państwie właściwe, przyznane są także i dla Instytutu. Lekcyie wszystkie daią się w ięzyku Rossyyskim, prócz katedr wyższey literatury. W późnieyszym czasie przy Instytucie założona będzie pensyia, podług oddzielnych przepisów Ministra oświecenia kraiowego.

Wiadomo iuż, że część Multan, między Prutem i Dunaiem położona, została przyłączoną do Rossyi w roku 1812. Dnia 24 Listopada roku zeszłego mieszkańcy tego kraiu wykonali przysięgę na wierność Cesarzowi Jegomości przed Jenerał-Porucznikiem Bachmietieiewem. Tym końcem Pełnomocnik z przednieyszemi Boiarami udał się do Kościoła Metropolitalnego miasta Kiszeniewa, w którym aktu tego podług zwyczaynych obrzędów dopełnili.

Od brzegow Menu d. 11 Lutego.

Zdaie się, iż seym związku Niemieckiego uiąć się chce sprawy kupców dóbr rządowych w byłem królestwie Westfalskiem, a przynaymniey przyiął mocne w tey mierze przełożenie właściciela rzeczonych dóbr Hoffmana z Marburga. Jakoż słusznie, aby seym Niemiecki nie tak ze względu prawności, iako raczey z politycznych względów wydał w tey mierze swoie postanowienie.

Po zmianie ministrów w Bawaryi za powrotem Króla z Wiednia, poskoczyły tamteysze rządowe papiery od 6 do 10 od 100.

Publiczne pisma proponuią, aby w Niemczech zamiast iak dawniey za Cesarza i Rzeszę, modlono się teraz po kościołach za seym związku Niemieckiego i pomyślność całych Niemiec.

Wielki Xżę Badeński nakazał w kraiach swoich publiczne składki dla tych okolic, w których chybiły urodzaie. Utrzymuie się także pogłoska, iż w tym kraiu zwołane wkrótce zostaną stany.

Podług pism publicznych Hr. Fleming udać się ma iako poseł Pruski do Brazylii.

Wszystkie kantony Szwaycarskie przystąpiły iuż do świętego przymierza.

Liczba uczących się w teraźnieyszym zimowem kwartale w uniwersytecie Heidelbergu wynosi 363, pomiędzy któremi znayduie się 272 cudzoziemców, a w uniwersytecie Freyburga 311, pomiędzy któremi 73 cudzoziemców.

W Rzymie tak miał bydź trybunał Inkwizycyi ograniczony, iż niema większey władzy nad zwyczayne sądy.

Dnia 24 i 25 Lutego 1817.

Cena zboż roznego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	1.		2.		3.		4.	
Korzec	*Zł.*	*gr.*	*Zł.*	*gr.*	*Zł.*	*gr.*	*Zł.*	*gr*
Pszenicy	44	—	42	—	40	—	38	—
— Zyta	37	—	36	—	35	—	34	—
— Jęczmienia	25	—	23	—	22	—	20	—
— Owsa	12	—	11	15	11	—	—	—
— Jagieł	55	—	52	—	50	—	46	—
— Grochu	30	—	28	—	26	—	24	—
— Rzepaku	38	—	37	—	36	—	—	—

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, — Podaie do wiadomości, iż w dniu 1 Marca r. b. od godziny 10 z rana w Biórze Wydziału pod L. 6 w Rynku, odbywać się będzie Licytacyia publiczna Dzierżawy Dochodów Konsumpcyynych Miast Chrzanowa i Nowey Góry na czas od dnia 15 Marca r. b. do dnia ostatniego Maia 1818 czyli na Miesięcy 14½. Ceną fiskalną będzie ta sama kwota, którą dotychczasowy Dzierżawca opłaca, to iest rocznie Zł. Pol. 9580 razem z obydwóch Miast. O innych warunkach w rzeczonem Biórze wiadomość udzieloną będzie.— W Krakowie dnia 17 Lutego 1817.

Linowski, S. P.
Gadomski, S. W.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Podaie do publiczney wiadomości, iż na dniu 4 przyszłego miesiąca Marca odbywać się będzie w Biorach Wydziału Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości Licytacyia na dostawę Owsa korcy 300 dla pociągów Skarbowych, a to od pierwszego wywołania po Złp. 12 za korzec 32 garcy trzymaiący. Maiący chęć podięcia się takowey dostawy w terminach (które przy akcie Licytacyi oznaczone będą) zechcą się w namienionym powyżey czasie i mieyscu o godzinie 9tey z rana stawić, zaopatrzywszy się w vadium 10tą część wartości Liwerunku odpowiadaiące, gdzie o warunkach licytacyi bliższą powezmą wiadomość. — W Krakowie dnia 15 Lutego 1817 r.

Grodzicki.
Darowski.

Trybunał Cywilny Iszey Instancyi Departamentu Krakowskiego w sprawie między WJX. Franciszkiem Wątrobką Powodem, a JW. Stanisławem Hrabią Wodzickim pozwanym, o amortyzacyią skryptu przez JW. Pozwanego na summę 1000 czer: zło: wydanego, a zagubionego. Zważywszy, iż Powod w skutek Wyroku Trybunału daiącego mieysce żądania amortyzacyi dnia 21 Marca r. 1815 zapadłego, w przeciągu roku co kwartał, tenże Wyrok w Gazetach publicznych umiescił, i przybicie tegoż na drzwiach Posiedzeń Trybunału dopełnił, a nikt się w przeciągu czasu oznaczonego, aby takowy zagubiony Skrypt posiadał, nie zgłosił. Trybunał przeto zagubiony skrypt na summę 1000 czer: zł: przez Pozwanego JW. Stanisława Hrabię Wodzickiego winną, Powodowi W. JX. Franciszkowi Wątrobce służący, umarza mocą ninieyszego Wyroku, którego ogłoszenie w Gazetach oraz przybicie na drzwiach Posiedzeń Trybunału, Powodowi nakazuie.— Działo się i osądzono w Krakowie na Posiedzeniu publicznym Trybunału dnia 4go Maia 1816 r.

(podpisano) *Nikorowicz, Prezes*
Chwalibogowski, Z. P.

Jako zgodnie z oryginalnym Wyrokiem Trybunału Cywilnego Iszey Instancyi Departawentu Krakowskiego wypisano i wydano.

Zaświadczam *Leo Chwalibogowski.* Z. P.

Obwieszczenie, którym się Publiczność uwiadomia, iż dnia 3 Marca r. b. o godz. 2giey po południu we Dworze Xięża wielkiego w Pow. Miechowskim Woiew. Krakowskim odbędzie się licytacya, mocą którey na rzecz JW. Pana Pącowskiego, ięczmienia korcy 60 sprzedane zostanie. Dan w Jędrzeiowie d. 12 Lutego 1817.

Ign. Rzuchowski, Kom:

Dobra Jlkowice w obwodzie Miechowskim, i folwark Kawęcin, inaczey połowa wsi Ostrowiec w obwodzie Stobnickim leżące są na przedaż. Życzący sobie nabyć na gruncie tychże wsi o warunkach kupna przedaży dowiedzieć się może.

Wieś Grudzyny z Attynencyą Rogalów pod Pinczowem, w gróntach rędziny i pruchnicy, z lasem i łąkami obszernemi, do sprzedania lub zastawu na lat 6, życzący wniść w takową czynność, zgłosi się do Dziedzica tamże zamieszkałego.